think tank
the company.

8 kwietnia 2026

Polski local content: Think Tank The Company wskazuje, jak zatrzymać zyski z inwestycji publicznych w Polsce

Think Tank The Company wskazuje legalną ścieżkę wzmocnienia krajowych firm w zamówieniach publicznych w analizie Polski local content – koncepcja, wdrożenie do systemu Prawa zamówień publicznych oraz wykorzystanie w krajowej gospodarce". Think Tank The Company postuluje wprowadzenie local content jako kryterium jakościowego oceny ofert, wdrożonego w formie najlepszej praktyki rynkowej (soft law), np. przez modelową specyfikację warunków zamówienia zaproponowaną przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych. Polska stoi u progu bezprecedensowego cyklu inwestycyjnego: KPO, SAFE, CPK, projekty energetyczne i obronnościowe. Bez wdrożenia local content beneficjentem tych środków będą zagraniczni wykonawcy, a Polska straci unikalną szansę na zbudowanie silnych, rodzimych podmiotów zdolnych do konkurencji na europejskim rynku.

Proponowany model opiera się na czterech kryteriach jakościowych: ekologicznym (minimalizowanie śladu węglowego), lokalnego zatrudnienia, bezpieczeństwa ekonomicznego (wpływy podatkowe w Polsce) oraz bezpieczeństwa państwa (wartość dodana i beneficjent rzeczywisty w Polsce). Każde z tych kryteriów jest zgodne z prawem UE i potwierdzone orzecznictwem TSUE.

Taki kierunek przyjął również Minister Aktywów Państwowych, powołując Zarządzeniem z 8 października 2025 r. Zespół do spraw Udziału Komponentu Krajowego w Kluczowych Procesach Inwestycyjnych, którego zadaniem jest przygotowanie dobrych praktyk w zakresie angażowania komponentu krajowego przez spółki z udziałem Skarbu Państwa.[9]

„Polska stoi u progu największego cyklu inwestycyjnego w swojej historii. KPO, SAFE, CPK, projekty energetyczne i obronnościowe to setki miliardów złotych. Pytanie brzmi: kto będzie beneficjentem tych pieniędzy? Jeśli nie wdrożymy local content teraz, zyski z tych inwestycji w znacznej mierze odpłyną za granicę. Ten white paper pokazuje, że istnieje legalna, skuteczna i gotowa do wdrożenia ścieżka, która pozwala to zmienić" – mówi **Adam Malinowski, Dyrektor Generalny Think Tank The Company**.

„Local content to nie jest protkcjonizm. To inteligentne wykorzystanie narzędzi, które prawo UE wprost dopuszcza. Kryteria ekologiczne, społeczne, dotyczące bezpieczeństwa - Trybunał Sprawiedliwości konsekwentnie je akceptuje. Dania, Hiszpania i Włochy przegrały przed TSUE, bo próbowały drogi bezpośredniej. My proponujemy drogę pośrednią, przez kryterium jakościowe, i to jest kluczowa różnica" – dodała **Eliza Kruczkowska, Dyrektorka Zarządzająca Think Tank The Company**.

Think Tank The Company postuluje wprowadzenie local content do systemu zamówień publicznych w sposób pośredni poprzez:

Wariant A. Wskazanie przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych najlepszej praktyki rynkowej, zgodnie z którą local content stanowi modelowe kryterium jakościowe w specyfikacji warunków zamówienia.

Wariant B. Opublikowanie przez Prezesa UZP modelowej specyfikacji warunków zamówienia, zawierającej definicję local content i sposób jego uwzględnienia w ocenie ofert.

W specyfikacji warunków zamówienia zamawiający określa wagę kryterium ceny i kryterium local content (np. cena 60%, local content 40%), co pozwala na obiektywne porównanie ofert.

Cztery kryteria jakościowe

Model oparty jest na kryteriach, które prawo UE wprost wskazuje jako dopuszczalne podstawy odstąpienia od zasady pełnej otwartości (motywy 41 i 56 Dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE oraz motyw 59 Dyrektywy 2014/23/UE):

- **Kryterium ekologiczne** – minimalizowanie śladu węglowego związanego z wytworzeniem produktu/usługi. Krótszy łańcuch dostaw oznacza mniejszy transport i mniejszą emisję CO2, co siłą rzeczy preferuje polskich wykonawców.
- **Kryterium lokalnego zatrudnienia** – maksymalizowanie zatrudnienia w Polsce, gdzie pracodawca i pracownik mają siedzibę/zamieszkanie w Polsce. Polscy wykonawcy zatrudniają polskich pracowników, co pozytywnie wpływa na rynek pracy i konsumpcję wewnętrzną.
- **Kryterium bezpieczeństwa ekonomicznego** – maksymalizowanie wpływów podatkowych w Polsce. Krajowi wykonawcy to krajowi podatnicy; zyski nie są transferowane za granicę.
- **Kryterium bezpieczeństwa państwa** - wartość dodana pozostaje w Polsce, a beneficjent rzeczywisty (w rozumieniu ustawy AML) jest obywatelem polskim. W sytuacji kryzysowej (np. powódź, odbudowa) potencjał wykonawczy pozostaje w kraju, a nie jest angażowany przez zagraniczny podmiot macierzysty.

Pełne wdrożenie polskiego local content powinno prowadzić do sytuacji, w której:

- Większość usług w ramach zamówienia publicznego (projektowych, inżynieryjnych, nadzorczych, kierowniczych) jest wykonywana przez podmioty krajowe. Kluczowe znaczenie ma tu rola generalnego wykonawcy i integratora łańcucha dostaw. W krajach rozwiniętych podmioty rodzime pełnią tę rolę na swoim rynku, budując skalę i kompetencje. W krajach rozwijających się podmioty rodzime pozostają podwykonawcami silniejszych kapitałowo graczy zagranicznych. Polska wciąż bliżej tego drugiego modelu.
- Większość pracy jest wykonywana przez podmioty z siedzibą w Polsce, zatrudniające pracowników zamieszkałych w Polsce. Większość produktów i materiałów składających się na zamówienie jest pozyskiwana lub wytwarzana w Polsce. Prace badawczo-rozwojowe są wykonywane w kraju. Wartość dodana ogniskuje się w polskiej gospodarce. Ma miejsce faktyczny transfer technologii i efekt uczenia.

Local content (komponent krajowy) to koncepcja, zgodnie z którą w ramach krajowej gospodarki promuje się i preferuje produkty, usługi i zasoby pochodzenia krajowego. Jej celem jest wzmacnianie lokalnego PKB zarówno przez konsumpcję krajowych dóbr, jak i przez stymulowanie inwestycji, które generują efekt mnożnikowy w całej gospodarce.

Think Tank The Company, bazując na doświadczeniach Inicjatywy SprawdzaMY Rafała Brzoski, deklaruje pełną gotowość do wsparcia strony rządowej przy wypracowaniu i wdrożeniu polskiego modelu local content.

Polski sektor budowlany jest wart 353,5 mld zł rocznie i stanowi jeden z filarów krajowej gospodarki. Jednocześnie jest zdominowany przez zagraniczny kapitał. Jak wynika z raportu Deloitte „Polskie spółki budowlane 2025", łączne przychody 15 największych spółek budowlanych w Polsce wyniosły w 2024 r. nieco ponad 47 mld zł.

Największe kontrakty infrastrukturalne w Polsce realizują zagraniczni wykonawcy. Mają lepszy dostęp do finansowania dłużnego i wypracowują najwyższe marże. Polscy przedsiębiorcy najczęściej funkcjonują jako podwykonawcy. Spośród 5 największych generalnych wykonawców w Polsce 4 to podmioty kontrolowane przez kapitał zagraniczny.

O Think Tank The Company

Think Tank The Company to apolityczny, pro biznesowy ośrodek ekspercki, któryłączy głos przedsiębiorców z analizą i praktyką gospodarczą. Działa na rzecz innowacyjności i konkurencyjności polskiej gospodarki, przekuwając doświadczenie biznesu w systemowe rozwiązania. Zasady, którymi się kieruje, to rzetelność, sprawczość i apolityczność. Zapleczem think tanku jest Rada Biznesu tworzona przez czołowych przedsiębiorców – m.in. Rafał Brzoska i Michał Sołowow wspierają jego strategiczne kierunki.

Think Tank The Company koncentruje się wokół czterech strategicznych filarów:

- Deregulacja
- Gospodarka i konkurencyjność
- Innowacje i przyszłość
- Wizerunek przedsiębiorcy i społeczeństwo

www.thinktanktc.org